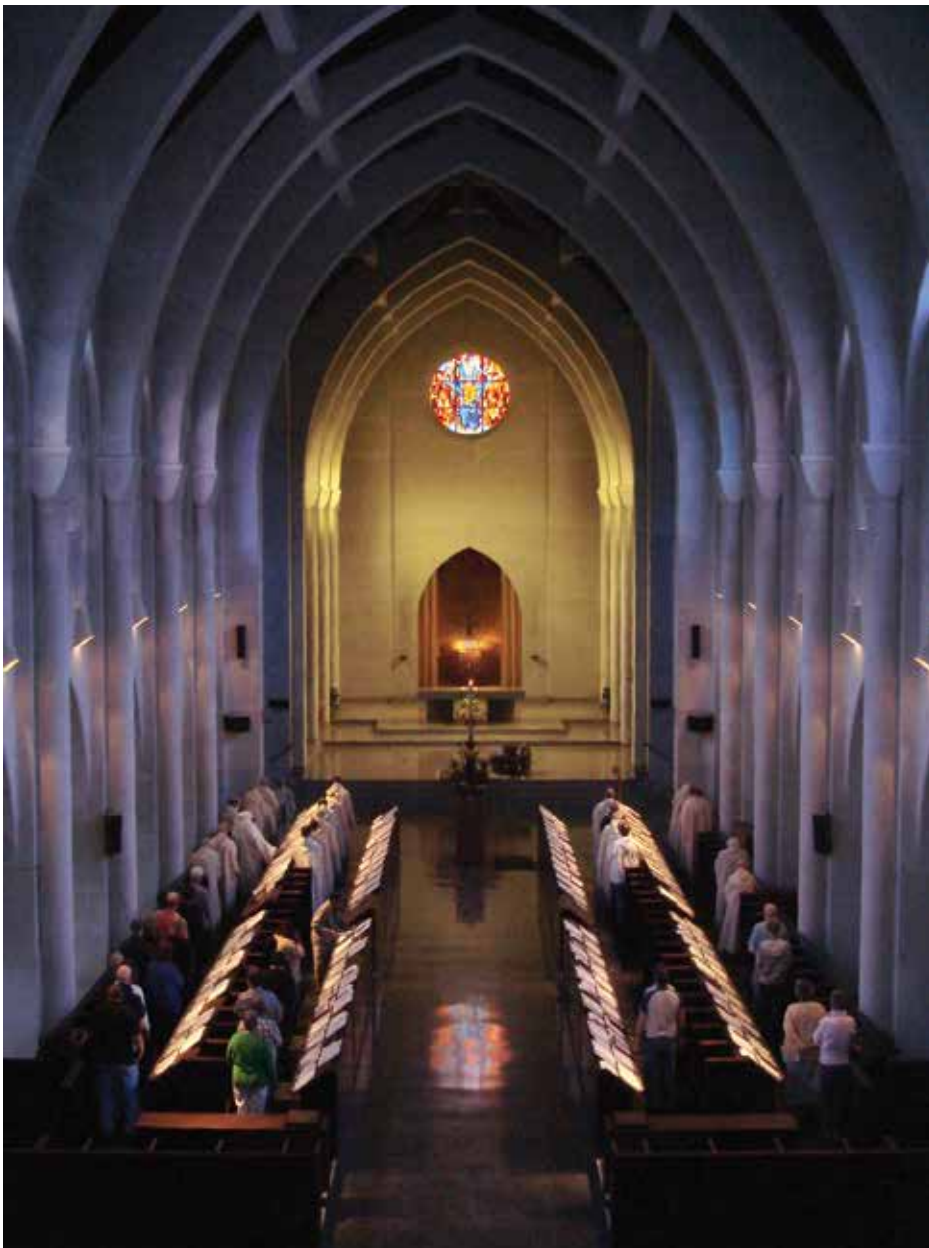

Nieuwe Monastiek

teken van hoop voor de kerk in de 21ste eeuw

‘Het christendom is vele malen gestorven en weer opgestaan, omdat het een God heeft die weet hoe je uit het graf moet komen.’ Is er onder ons een nieuwe beweging van Gods Geest waarneembaar?

Robbert Jan Perk

Jaren geleden maakte ik met een bevriende voorganger een wandeling door het prachtige landschap van de Sallandse Heuvelrug. We spraken over de geloofsgemeenschappen die we dienden. Op een gegeven moment kwamen wij terecht in een gebied waar een felle bosbrand had gewoed. Zwarte, verkooldde bomen staken omhoog als een schreeuw naar de hemel; het raakte ons diep.

Spiegel Gods

Wat ons het meeste trof, was het bord dat Staatbosbeheer midden in dat stuk verschroeide aarde geplant had en waarop te lezen stond: ‘Natuurreservaat, niet betreden’. Paradoxaler kon het niet. We werden er beiden door gegrepen en beaamd: ‘Misschien is dit wel tekenend voor onze geestelijke situatie en voor hoe de Here God juist daarin wil laten zien hoe zijn koninkrijk eruitziet. Hij zet zijn kruis neer en maakt een nieuw begin, dwars door de kaalslag heen.’

Laatst liep ik weer door datzelfde stuk natuur. Het bord was verdwenen, de dode bomen stonden er nog wel. Maar het was verbazingwekkend hoeveel jonge bomen er alweer stonden, wat een overvloed aan bosbessen er was, hoe vogels druk in de weer waren hun nesten te bouwen en hoe er al hertenpaadjes te zien waren. Het was een prachtplek geworden. God gaat zijn ongekende gang en zijn schepping weerspiegelt zijn diepste wezen. Zie, het was goed, zeer goed.

Het herstel van de kerk moet zeker komen van een nieuw soort monnikendom, dat met het oude slechts overeenkomt in zijn onvoorwaardelijkheid van een leven volgens de bergrede in navolging van Christus. Ik denk dat het tijd is hiervoor mensen bijeen te brengen.

(Dietrich Bonhoeffer)

Ballingschap

De afgelopen decennia hebben we de vuurgloed van de secularisatie langs zien komen; verwoestend en vernietigend. Wat in eeuwen was opgebouwd met liefde, geduld en overgave, bleek niet bestand tegen dit geweld van de tijdgeest. Sommige stukken bos hielden het nog wat langer vol, maar ook daar werd de kracht van deze afbraak wel degelijk gevoeld. Na de ‘God is dood-theologie’ volgde in veel kerken een ernstig hartfalen, met alle gevolgen van dien. Het post-christelijk tijdperk was aangebroken en we hadden er maar mee te dealen. Weemoed en verootmoediging werden de grondtonen van menig hart. Ik herinner me als de dag van gisteren hoe in 1999 grote bijeenkomsten in diverse plaatsen belegd werden waarin dit beleden werd en uitgesproken. Beschroomd en bescheiden gingen we het nieuwe millennium binnen als kerk van Christus. Ballingen die beseften dat hun tijd van vreemdelingschap er nog niet op zat. Maar dat paradoxale bord ‘Natuurreservaat’ dan? G.K. Chesteron schijnt ooit eens gezegd te hebben: ‘Het christendom is vele malen gestorven en weer opgestaan, omdat het een God heeft die weet hoe je uit het graf moet komen’. Is er onder ons een nieuwe beweging van Gods Geest waarneembaar?

Uitdaging

Nadien werd een aantal voorgangers aangesproken door wat er gebeurde in Engeland in de monastieke leefgemeen-

schap van de Northumbria Community, waar onder andere Roy Searle de rijkdom van het Keltisch christendom en de evangelische geloofsbeleving elkaar liet ontmoeten. Hij werd uitgenodigd om een keer naar Nederland te komen en uit te leggen wat dat ook voor ons in Nederland kon betekenen. Hij hield een zeer inspirerend betoog dat velen van ons boeide. Maar aan het eind van die studiebijeenkomst sloot hij af met een bijzonder gebaar: hij tekende met een schoolkrijtje een grote cirkel en bad een eeuwenoud gebed van St. Patrick waarin hij God aanriep om ons allen te omcirkelen met zijn liefde. Roy zette toen voor ons dat paradoxale bord ‘Natuurreservaat’ neer en daagde ons uit om uit te zien naar een nieuw monastiek kerkzijn, dat de rijkdom van de vroegchristelijke spiritualiteit ontsluit voor eenentwintigste-eeuwse mensen die op zoek zijn naar bezieling en bezinning.

Thuiskomen

Het opbouwende materiaal dat aange-reikt werd uit de Northumbria Community en andere bronnen, bracht bij veel voorgangers het verlangen naar boven om in hun eigen kerkgemeenschappen op een nieuwe manier aan de slag te gaan met de praktijk van geestelijke vorming en begeleiding. Naast alle aandacht voor de cognitieve geloofsoverdracht, werd gezocht naar nieuwe manieren om spirituele lagen aan te boren. Gideon van Dam, een van de predikanten die gevoed werd door de ontmoeting met Roy Searle, gaf vanuit de werkbegeleiding predikanten de aanzet om pasto-

Alle gelovigen gingen met elkaar om als mensen van één familie. Ze kregen van de apostelen uitleg over Jezus. En ze kwamen steeds bij elkaar om te bidden en om met elkaar het brood te delen.

(Handelingen 2: 42, Bijbel in Gewone Taal)

res wegwijs te maken in het veld van de geestelijke begeleiding. Gaandeweg ontdekten we als pastores wat een rijkdom daarin te ontdekken is. Inmiddels is geestelijke begeleiding steeds meer predikanten tot zegen in hun dienstwerk in de kerk. Niet alleen voorgangers, maar ook gemeenteleden ontdekten dat de zorg voor de eigen ziel onontbeerlijk is in het leven als christen.

Het boekje van Wil Derkse, *Een levensregel voor beginners*, vond en vind gretig aftrek. De getijdengebeden worden herontdekt, de *Lectio Divina* wordt opnieuw gepraktiseerd, kloosters worden bezocht voor retraites en jongeren brengen bezoeken aan Taizé. Het zijn zomaar een paar voorbeelden van hoe ontluikend monastiek verlangen voorzichtig gestalte krijgt; tekenen van hoop van hoe een kerk haar weg hervindt in een nieuw tijdperk.

Inspiratiedag

Om het ontluikende monastieke verlangen van een stevige impuls te voorzien, heeft een groepje mensen uit verschillende kerken het afgelopen jaar de organisatie van de inspiratiedag ‘Monastiek: anders missionair!?’ op 18 februari in Zwolle ter hand genomen. Inleiders op deze dag zijn de eerder genoemde Roy Searle, baptistenpredikant en een van de leiders van de Northumbria Community, en Nikolaas Sintobin sj, jezuïet en internetpastor en onder andere bekend van het EO-programma ‘Op zoek naar God’. Samen met hen en anderen willen we verkennen hoe de monastieke beweging gestalte krijgt en kan krijgen in ons land en in onze kerken.

Robbert Jan Perk is predikant in de Protestantse Kerk, actief in de gebedsbeweging van het Evangelisch Werkverband en mede-initiatiefnemer van de inspiratiedag Monastiek: anders missionair!?

Meer informatie over de inspiratiedag ‘Monastiek: anders missionair!’ op 18 februari in Zwolle is te vinden op www.monastiekandersmissionair.nl. Zie ook: www.northumbriacommunity.org.